

Kako financijske institucije upotrebljavaju veliku količinu podataka

Što treba znati

- Banke, osiguravajuća društva i investicijska društva sve se više koriste tehnologijama velike količine podataka (*Big Data*) za obradu velikih količina podataka, uključujući osobne podatke. To bi im moglo omogućiti da bolje upoznaju svoje klijente i da im pruže proizvode koji su bolje prilagođeni njihovim potrebama.
- Financijske usluge koje se temelje na uporabi tehnika za obradu velike količine podataka mogu vam biti korisne, ali to ne mora uvijek biti tako. Trgovačka društva koja pružaju financijske usluge mogu krivo protumačiti vaše podatke i ponuditi vam krivi proizvod ili vas isključiti iz pružanja usluge.
- Vi, kao klijent, imate određena prava u pogledu dijeljenja svojih podataka s financijskim institucijama.
- Morate razumjeti svoja prava, pogodnosti, rizike i ključne značajke tih usluga i znati kako bi se vaši podaci mogli upotrijebiti (npr. biti svjesni uporabe vaših osobnih podataka u slučaju sporazuma koji se sklapaju samo označivanjem kućica).

Što je velika količina podataka?

Kada na internetu čavrljate sa svojim prijateljima, koristite se aplikacijom na vašem pametnom telefonu ili platnom karticom stvarate protok svojih podataka. Velika količina podataka uključuje uporabu vrlo razvijenih IT alata za obradu velikih skupova različitih vrsta podataka.

Velika količina podataka može uključivati podatke o potrošačima s internetskih stranica, društvenih medija, povijesti

Koje bi koristi velika količina podataka mogla donijeti vama kao korisniku financijskih usluga?

Financijske usluge koje vam pomažu

Velika količina podataka može omogućiti financijskim institucijama da vam ponude posebne proizvode i usluge koji su bolje prilagođeni vašim potrebama.

Na primjer, uporaba tehnika obrade velike količine podataka mogla bi omogućiti vašem osiguravajućem društvu

pretraživanja interneta, signala pametnih telefona ili podatke dobivene uporabom platnih kartica.

Na primjer, uporabom tehnologije velike količine podataka financijska institucija mogla bi povezati vaše informacije s društvenih medija s financijskim podacima o vašim štednim aktivnostima. Financijske institucije stoga bi se mogle koristiti tim podacima da bolje razumiju vaše navike u pogledu štednje i ulaganja.

Financijske institucije sve više primjenjuju velike količine podataka na svakod-

nevne financijske usluge i to će činiti i u budućnosti.

da vas obavijesti da vaša polica osiguranja ne pokriva skakanje padobranom koje ste nedavno najavili na društvenim medijima.

Bolja zaštita od prijevare

Aplikacije velike količine podataka mogle bi vašoj banci pomoći da otkrije kada netko pokušava izvršiti prijevarnu platnu transakciju. Ako, primjerice, netko pokuša iz inozemstva izvršiti lažno elektroničko plaćanje u vaše ime, vaša banka mogla bi s pomoću mogućnosti utvrđivanja lokacije saznati da se nalazite u drugoj državi od one u koju se pokušava izvršiti plaćanje i stoga to plaćanje blokirati.

nevne financijske usluge i to će činiti i u budućnosti.

Kako biste mogli u što većoj mjeri iskoristiti financijske proizvode i usluge koje se koriste velikim količinama podataka i donositi informirane odluke, trebali biste saznati koje su koristi i rizici povezani s tim financijskim uslugama i proizvodima. Kako biste mogli donositi informirane odluke, morate razumjeti i ključne značajke usluga i proizvoda koji ste temelje na velikoj količini podataka, među ostalim kako se vaši podaci upotrebljavaju u njihovu razvoju.

© iStock/bluebay2014

Kako možete zaštititi svoja prava

- Kontrolirajte koje osobne informacije dijelite sa svojom financijskom institucijom ili s javnošću na internetu, uključujući društvene medije.
- Provjerite svoje postavke za privatnost i zaštitu podataka i pobrinite se da su postavljene na razinu sigurnosti koja je u skladu s vašim potrebama.
- Pristanite na obradu vaših podataka samo ako imate povjerenja u pružatelja usluge i način na koji će upotrijebiti vaše podatke. Ako imate dvojbi, tražite objašnjenje.

Ako mislite da se vaša osobna prava ne poštuju, možete učiniti sljedeće:

- Upotrijebiti pravo prigovora na obradu vaših podataka u marketinške svrhe. Time biste mogli izbjeći neželjene ili agresivne oglase.
- Podnesite svoj prigovor odgovarajućem pružatelju usluge.
- Ili, ako je potrebno, podnesite pritužbu državnom tijelu za rješavanje pritužbi i/ili državnom tijelu za zaštitu podataka.

© iStock.com/NicoElNino

Rizici od velike količine podataka u financijskim uslugama

Morate biti svjesni da tehnike obrade velike količine podataka donose i rizike koji mogu negativno utjecati na vas:

- Alati za obradu velikih količina podataka mogu sadržavati pogreške. Na primjer, praćenje kretanja zdravstvenog djelatnika tijekom noćne smjene može se netočno protumačiti kao naznaka nezdravog načina života. Zbog toga bi ta osoba mogla imati teškoća s dobivanjem kredita.
- Velika količina podataka može omogućiti osigurateljima da bolje poznaju vaš profil rizika. To znači, primjerice, da bi vlasnici kuća u poplavnim područjima mogli imati teškoća s ugovaranjem osiguranja za kuću.
- Pružatelji financijskih usluga mogu iskoristiti veću količinu znanja o vama da vam šalju ciljane ponude koje bi vas mogle potaknuti na kupnju usluga ili proizvoda koji vam zapravo nisu potrebni.
- Velika količina podataka može dovesti do prilagođenih financijskih proizvoda i usluga s mnogim različitim značajkama. Zbog toga vam može biti teško usporediti proizvode i odlučiti koji vam bolje odgovara.

Kako ste zaštićeni?

Uveden je niz pravila za smanjenje tih rizika i vašu zaštitu. Ovo su neka od najvažnijih pravila:

- Obrada vaših podataka u većini slučajeva zahtijeva vaš jasan, izričit i dobrovoljni pristanak.
- Pružatelji financijskih usluga moraju osigurati da su informacije koje vam pružaju o svojim uslugama i proizvodima jasne i da nisu zavaravajuće.
- Pružatelji financijskih usluga moraju postupati iskreno i pošteno kada upotrebljavaju veliku količinu podataka za stvaranje usluga i proizvoda i kada se njima koriste da vam prodaju te usluge i proizvode.
- Pružatelji financijskih usluga moraju poduzimati stroge sigurnosne mjere za zaštitu vaših podataka od hakera i ostalih kibernetičkih prijetnji.

Bolji pristup financijskim uslugama

Primjenom velike količine podataka moglo bi se, primjerice, pomoći mladom paru s ograničenom kreditnom poviješću da popuni svoj tanki kreditni dosje i time poboljša svoj pristup kreditima.

Nadalje, mladi iskusni vozači koji ugrade telematičke uređaje u svoje automobile mogli bi plaćati niže premije osiguranja ako budu odgovorno vozili jer će osiguravajuća društva moći provjeravati i analizirati njihove vozačke navike.

Ovdje možete pronaći dodatne informacije o pravilima EU-a o zaštiti podataka i o velikoj količini podataka:
<http://bit.ly/2oG2bel>